

Raport
z funkcjonowania Wewnętrznego Systemu
Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia
na Wydziale Nauk Społecznych SGGW
w roku akademickim 2013/2014

na podstawie punktu 6 Załącznika nr 3 do Uchwały
nr 1 - 2013/2014 Senatu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia
23 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości
Kształcenia w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Opracował: Pełnomocnik Dziekana: dr Barbara Post	Zweryfikował: Komisja ds. jakości: dr Barbara Post, dr Katarzyna Stobińska, dr Małgorzata Bielecka, prof. Hanna Podedworna, prof. Teresa Zaniewska, mgr Karolina Maresz, Klaudia Koncewicz	Zatwierdził: Dziekan: dr hab. Franciszek Kampka
---	--	--

Wnioski z ceny skuteczności Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia i rozwijanie kultury jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych

Na podstawie przeprowadzonej analizy i dokumentacji WSZiDJK należy stwierdzić, że system ten na Wydziale Nauk Społecznych został wdrożony i funkcjonuje w skuteczny sposób. Świadczą o tym następujące działania, podejmowane zgodnie z jego zapisami:

- proces kształcenia prowadzony jest bez zakłóceń (rekrutacja, dydaktyka, dyplomowanie) oraz podlega ocenie tak pracowników, jak studentów i absolwentów wydziału,
- programy nauczania oraz osiąganie zakładanych efektów kształcenia poddawane są weryfikacji przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz w uzasadnionych przypadkach są modyfikowane zgodnie z formułowanymi rekomendacjami,
- prowadzone są analizy oraz weryfikacja zasobów wykorzystywanych w procesie kształcenia, obejmujące zarówno zarządzanie kadrami wydziału (adekwatny do stwierdzonych potrzeb dobór pracowników, tworzenie warunków do rozwoju kadry dydaktycznej, hospitacje zajęć dydaktycznych, okresowe oceny pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych) - jak i ocenę zasobów rzeczowych,
- studenci i słuchacze studiów podyplomowych (w tym osoby niepełnosprawne) są wspierani w ramach procesu kształcenia oraz w sferze socjalnej,
- zapewniony jest dostęp do informacji na temat procesu kształcenia oraz jego jakości, informacje te są także stale przekazywane społeczności wydziału,
- gromadzone informacje oraz raporty i analizy tworzone w ramach WSZiDJK są wykorzystywane w celu doskonalenia jakości kształcenia oraz poprawy funkcjonowania tych elementów systemu, które tego wymagają.

Jako podstawowe obszary do doskonalenia wskazano:

- 1) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w ewaluacjach programu kształcenia oraz weryfikowaniu efektów kształcenia,
- 2) uczestnictwo zewnętrznych ekspertów i praktyków w procesie dydaktycznym.

Rekomendacja: zbudowanie reguł współpracy opartych o atrakcyjny z punktu widzenia zewnętrznych interesariuszy system zachęt.

Jako obszary ryzyka w kolejnym roku akademickim (2014/2015) wskazano:

- 1) doskonalenie programów i modułów kształcenia (ryzyko związane z wprowadzaniem zmian nieadekwatnych do oczekiwań studentów oraz procesów zachodzących na rynku pracy),
- 2) proces weryfikacji założonych efektów kształcenia (ryzyko wystąpienia problemów związanych z generowaniem tzw. raportów ocen; kwestia ta została już rozwiązana w konsekwencji częściowej zmiany stosownej procedury, opracowania jednolitego formularza oraz poradnika - niemniej proces ten należy uważnie monitorować),
- 3) współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (ryzyko związane z poziomem zaangażowania interesariuszy zewnętrznych, przede wszystkim w ramach opiniowania programów kształcenia i zakładanych efektów kształcenia),
- 4) monitorowanie losów zawodowych absolwentów (ryzyko związane z uogólnianiem niereprezentatywnych danych),
- 5) studenckie oceny prowadzonych zajęć (ryzyko związane z uogólnianiem niereprezentatywnych danych),
- 6) umiędzynarodowienie procesu kształcenia (ryzyko związane z ograniczonym - i niezależnym w niemałej części od podejmowanych starań - wpływem na wskazany obszar),
- 7) polityka kadrowa (ryzyko związane z nieadekwatną diagnozą potrzeb, rezygnacjami z karier akademickich oraz luką pokoleniową),
- 8) poziom działalności naukowej (ryzyko związane z niedostateczną aktywnością poszczególnych pracowników i zespołów oraz ryzyko braku sukcesów mimo takiej aktywności - aplikacje o granty),
- 9) zasoby materialne (ryzyko braku lub niedostatecznych środków na rozbudowywanie tych zasobów),
- 10) doskonalenie systemu jakości kształcenia (ryzyko związane ze spóźnionymi lub nieadekwatnymi reakcjami na pojawiające się problemy).

Rekomendacje:

Na podstawie oceny i analizy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych SGGW rekomenduje się w roku akademickim 2014/15:

1. Kontynuację weryfikacji jakości kształcenia poprzez ocenę kompetencji studentów podczas kształcenia w praktyce – praktyki, staże rekomendowane.
2. Kontynuację działań mających na celu zaktywizowanie pracowników całego wydziału w procesie świadomego i aktywnego podnoszenia jakości kształcenia (obok podejmowanych już aktywności opracowanie i wdrożenie strategii szerokiego współdziałania w obszarze

podnoszenia jakości kształcenia władz dziekańskich, pełnomocników, kierowników katedr i zakładów oraz pracowników).

3. Weryfikację jakości kształcenia uwzględniającej wskazania pracodawców – hospitacje, sylabusy, spotkania warsztatowe pracowników katedr.

4. Podniesienie świadomości studentów z zakresu ich sytuacji na rynku pracy i posiadanych kompetencji pożądaných przez pracodawców - zorganizowanie spotkań z przedstawicielami rynku pracy i osobami zajmującymi się rekrutacją.

5. Rozpoznanie potrzeb i kompetencji studentów w zakresie przygotowania do pracy zawodowej oraz ich aktywności na rynku pracy – przeprowadzenie badań wśród studentów 3 roku studiów I stopnia i 2 roku studiów II stopnia.

6. Stworzenie kolejnych (obok już istniejących) propozycji oferujących możliwość uzupełnienia nabytych kompetencji specjalistycznych (studia podyplomowe, warsztaty).

Reasumując, należy podkreślić, że wyniki przedstawionej analizy świadczą o tym, że WSZiDJK na Wydziale Nauk Społecznych:

- **funkcjonuje w zakresie zidentyfikowanych procesów**
- **podejmowane działania są skuteczne (co najmniej na średnim poziomie)**
- **wskazane zostały obszary wymagające doskonalenia**

Analiza wykazała także, iż w odniesieniu do zdefiniowanych obszarów w 10 przypadkach podejmowane działania uzyskały wysoką ocenę skuteczności, natomiast w 6 - średnią. Z kolei szacując ryzyko w roku akademickim 2014/2015 stwierdzono, że może być ono "średnie" w ramach 9-u obszarów oraz "niskie" w ramach siedmiu.

**Analiza i ocena funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia
na Wydziale Nauk Społecznych SGGW w roku akademickim 2013/2014**

Lp.	Nadzorowane procesy w ramach systemu jakości kształcenia	Ogólna ocena skuteczności działania (wstawić X)			Zrealizowane działania, w tym podjęte w związku ze zidentyfikowanymi problemami (wymienić w punktach)	Oszacowane ryzyko w kolejnym roku akademickim (wstawić X)		
		wysoka	średnia	niska		wysokie	średnie	niskie
1	monitorowanie, okresowe przeglądy, tworzenie i doskonalenie programów kształcenia, modułów i sylabusów (w tym: uwzględniające zmiany zachodzące w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności rynku pracy)		X		<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie, w konsekwencji analiz funkcjonowania rynku pracy oraz procesów demograficznych (malejąca liczba studentów) nowych modułów kształcenia (specjalności) na obu prowadzonych kierunkach. W przypadku studiów socjologicznych są to specjalności: <i>Analityka społeczna</i> w ramach studiów I stopnia oraz <i>Badania społeczne i marketingowe</i> w ramach studiów II stopnia, w przypadku studiów pedagogicznych jest to specjalność <i>Resocjalizacja i profilaktyka społeczna</i>. - częściowa zmiana dotychczasowego programu specjalności <i>Komunikacja Społeczna</i> w ramach studiów I i II stopnia na kierunku Socjologia. - stworzenie programu studiów podyplomowych <i>Komunikacja w biznesie</i> oraz <i>Zagrożenia w cyberprzestrzeni</i>. - częściowa zmiana programu oraz form prowadzenia kursów związanych z metodami badań społecznych, uwzględniająca przede wszystkim nowe (internetowe) metody i techniki badań (kierunek Socjologia, zmiana obejmuje wprowadzenie nowych treści do 		X	

				<p>realizowanych kursów oraz przygotowanie pokazów obrazujących możliwości oferowane przez internetowe techniki badawcze).</p> <ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie kursu „Absolwent na rynku pracy” (przedmiot do wyboru), zgodnie z wnioskami z konsultacji z kluczowymi pracodawcami kierunku (kierunek: Pedagogika). - wprowadzenie do planu studiów, w miejsce kursów językowych realizowanych dotychczas przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych SGGW, tzw. translatorium (Socjologia, Pedagogika, II stopień studiów). W ramach obu kierunków jest to kurs, prowadzony przez pracowników akademickich wydziału posiadających stosowne certyfikaty, w ramach którego studenci nabywają kompetencji językowych (wiedza, słownictwo i specyfika tekstów) z zakresu socjologii i pedagogiki. - wprowadzenie systemu konsultacji dotyczących zmian programu studiów z wydziałowym środowiskiem studentów (ankieta dotycząca czynników wpływających na wybór specjalności – Socjologia, ankieta dotycząca preferowanych obszarów rozwoju zawodowego – Pedagogika). - monitorowanie i doskonalenie (z naciskiem zarówno na wiedzę merytoryczną, jak i umiejętności praktyczne) realizowanych programów kształcenia. Efektem takich działań są przede wszystkim wskazane wyżej zmiany specjalności oraz modyfikowana oferta studiów podyplomowych. Inną egzemplifikacją jest m.in. zwiększona w stosunku do lat ubiegłych obecność na prowadzonych zajęciach zewnętrznych praktyków i ekspertów (w ramach obu prowadzonych kierunków). - przegląd sylabusów oraz ich ewentualne zmiany uwzględniające nowe idee, wiedzę oraz możliwości ich praktycznych zastosowań. Działania te podejmują indywidualnie w każdym roku akademickim nauczyciele odpowiedzialni za realizację poszczególnych kursów, są one wpisane w funkcjonowanie zakładów i katedr. 			
			X			X	

				<p style="text-align: center;">W trakcie roku nie zidentyfikowano większych problemów.</p> <p>Niemniej należy zdawać sobie sprawę z tego, że w sytuacji daleko idących przemian, zachodzących w otoczeniu społecznym, zmiany programu studiów - uwzględniające naszym zdaniem zarówno procesy zachodzące na rynku pracy, jak i oczekiwania studentów - mogą, ale nie muszą przynosić zakładanych efektów (przykładem takiej sytuacji jest specjalność <i>Badania społeczne i marketingowe</i> czy <i>Resocjalizacja i profilaktyka społeczna</i>).</p> <p>Problemem, który należy rozwiązać w sposób strukturalny w ramach wydziału jest z kolei kwestia uczestnictwa w ewaluacjach programów kształcenia przedstawicieli rynku pracy oraz udział zewnętrznych praktyków i ekspertów w ramach części prowadzonych kursów. Jest on oparte o swoisty wolontariat i indywidualne, osobiste kontakty prowadzących kursy. Nie ma w tym nic złego, niemniej większa obecność tzw. praktyków na zajęciach wymaga opracowania także innych zachęt. Wyzwaniem pozostaje także rozwijanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi wydziału tak, aby w przyszłości stworzyć możliwości dla ich większego zaangażowania w praktyczną realizację programów studiów.</p> <p>Zgodnie z procedurą jakości kształcenia dokonywano tak w trakcie roku akademickiego, jak i na jego zakończenie całościowej analizy programów studiów pod kątem działań doskonalących oraz uwag zgłaszanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Wnioski oraz rekomendacje wynikające z tych analiz przedstawiono władzom wydziału, a działania mające na celu doskonalenie programów kształcenia są stałym przedmiotem dyskusji na zebraniach Katedr, zebraniach Rady Wydziału czy zebraniach Komisji ds. dydaktyki oraz Komisji ds. jakości kształcenia.</p>			
2	organizacja i procedury toku studiów (w tym: rekrutacja, prowadzenie kierunków, dyplomowanie)	X		- zgodnie ze stosownymi przepisami, procedurami obowiązującymi na Uczelni, zapisami wewnątrz wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz tzw. dobrymi praktykami			X

				<p>akademickimi (dyplomowanie).</p> <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>W ramach podejmowanych działań przeprowadzono między innymi: analizę procesu rekrutacji pod kątem minimalnej liczby punktów osób przyjętych na I rok studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych; przegląd i analizę corocznych planów studiów pod kątem uwag zgłaszanych przez studentów i nauczycieli akademickich; analizę uwag zgłaszanych przez osoby odpowiedzialne za przedmiot w ramach weryfikacji zakładanych efektów kształcenia; analizę pytań egzaminacyjnych (dyplomowanie) oraz dokonano całościowej analizy organizacji studiów pod kątem działań doskonalących i uwag zgłaszanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Wnioski i rekomendacje wynikające z powyższych analiz analizy przedstawiane były władzom wydziału oraz omawiane na zebraniach Komisji ds. dydaktyki i posiedzeniach Rady Wydziału.</p>			
3	<p>realizacja założonych efektów kształcenia (w tym: dydaktyka, praktyki i staże, prace dyplomowe) przy wykorzystaniu adekwatnych treści oraz form i metod kształcenia umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym umiejętności prowadzenia badań naukowych)</p>	X		<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie poziomu zróżnicowania metod i form kształcenia (większa interaktywność, praca w grupach, realizacja indywidualnych i grupowych projektów badawczych, udział ekspertów i praktyków w części realizowanych kursów). - zmiana form prowadzenia niektórych kursów, wynikająca z analizy realizacji założonych efektów kształcenia i sugerowana w raportach ocen. W konsekwencji takich rekomendacji, np. na kierunku Socjologia kurs <i>Podstawy Badań Społecznych</i> (I stopień studiów) od roku akademickiego 2013/2014 jest realizowany w formie ćwiczeń. W przypadku kierunku Pedagogika została np. zmieniona kolejność realizacji niektórych przedmiotów. - monitorowanie poziomu realizacji założonych efektów kształcenia <i>via</i> wydziałowe procedury, zapisane w systemie jakości kształcenia oraz ich doskonalenie (opracowanie wydziałowego formularza do weryfikacji 		X	

				<p>efektów, zakładającego ich szczegółowy opis i analizę oraz "poradnika" do procedury weryfikacji).</p> <ul style="list-style-type: none"> - szczegółowe analizy, obejmujące zarówno przebieg procesu weryfikacji założonych efektów kształcenia, jak i poziom ich realizacji oraz formułowanie wynikających z tych analiz rekomendacji (analizy te, przygotowywane przez pełnomocnika ds. jakości w postaci raportów, są omawiane na zebraniach Katedr oraz posiedzeniach Rady Wydziału). - zorganizowanie i przeprowadzenie przez pełnomocnika ds. jakości wewnątrz wydziałowego szkolenia dotyczącego funkcjonowania systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (kwiecień, uczestnicy: członkowie rozszerzonego składu kolegium dziekańskiego). - promowanie wśród studentów postawy aktywnego udziału w wewnątrz wydziałowych badaniach nie tylko w roli respondentów, ale także w roli badaczy. W konsekwencji takich aktywności nasi studenci nabywali takich umiejętności współrealizując następujące projekty: <ul style="list-style-type: none"> a) projekt koordynowany przez pełnomocnika ds. monitorowania losów absolwentów - udział w realizacji badań 15 studentów, b) projekt koordynowany przez opiekunów Międzywydziałowego Koła Naukowych Poszukiwań Interdyscyplinarnych "Argonauci" <i>Pierwsze lata w powojennej Warszawie</i> – udział w realizacji badań 7 studentów, c) projekt realizowany na zajęciach <i>Projekt badawczy</i> w ramach kampanii „Mama na uczelni”, organizowanej przez Fundację Mama na uczelniach warszawskich – realizacja czterech projektów badawczych oraz udział w realizacji badań i przygotowaniu raportów 13 studentów, c) ogólnopolski projekt „Gender w Podręcznikach” koordynowany przez Interdyscyplinarne Centrum Badań Płci Kulturowej i Tożsamości Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu – realizacja badań, przygotowanie raportu koordynowanego przez pracownika wydziału - udział 2 studentów. - przeprowadzenie wewnątrz wydziałowego badania dotyczącego 						X	
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---	--

				<p>motywów i poziomu satysfakcji studentów z wybranych modułów kształcenia (raport z badania został opracowany przez naszą studentkę).</p> <ul style="list-style-type: none"> -wdrażanie studentów do korzystania z bibliotek, w tym także internetowych i dostępnych programów (np. Polona), mające na celu nie tylko rozwijanie tego typu aktywności, ale także budowanie wiedzy na temat bazy źródłowej tekstów i opracowań potrzebnych do studiów oraz przygotowywanych prac dyplomowych. - częściowa zmiana sposobu realizacji praktyk studenckich oraz zmiana form rozliczania praktyk (efekt analizy dotychczasowego przebiegu praktyk). - stworzenie programu tzw. studenckich staży rekomendowanych w ramach współpracy z podmiotami otoczenia gospodarczego (kierunek Socjologia i Pedagogika). <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Zgodnie z procedurą jakości kształcenia oraz tzw. dobrymi akademickimi praktykami powyższe działania były podejmowane w trakcie całego roku akademickiego. Stosowne analizy, zwłaszcza te, które dotyczyły procesu weryfikacji założonych efektów kształcenia i poziomu ich realizacji w ramach prowadzonych kursów, były - wraz z wynikającymi z nich rekomendacjami - przekazywane władzom wydziału oraz omawiane na posiedzeniach Rady Wydziału i zebraniach pracowników Katedr. Część z wygenerowanych raportów (np. raport pełnomocnika ds. monitorowania losów absolwentów) była przekazywana pracownikom drogą mailową. Należy także podkreślić, że w wyniku ewaluacji przebiegu procesu wewnątrz wydziałowej weryfikacji zakładanych efektów kształcenia zostały podjęte działania doskonalące tę część systemu jakości kształcenia, tj..została częściowo zmieniona stosowna procedura, opracowany formularz do weryfikacji oraz przygotowany tzw. "poradnik" pokazujący jak należy generować raporty ocen.</p>				X
4	współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym			Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku				

	<p>(w tym: współpraca z krajowymi ośrodkami akademickimi i naukowymi, podmiotami otoczenia gospodarczego oraz udział pracodawców i innych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w określaniu, osiąganiu i ocenie osiągania założonych efektów kształcenia)</p>		<p>X</p>	<p>akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusje i wymiana poglądów z kolegami z innych ośrodków akademickich na temat jakości kształcenia. - uczestnictwo przedstawicieli wydziału w konferencjach, programach, szkoleniach oraz spotkaniach dotyczących jakości kształcenia (w tym w ogólnopolskich konferencjach naukowo-szkoleniowych organizowanych pod patronatem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego). - spotkanie pracowników Wydziału z pracodawcami kluczowymi pt. <i>Spotkania z gospodarką</i> (marzec). Celem spotkania było ustalenie form współdziałania w zakresie współpracy eksperckiej z pracodawcami (np. warsztaty, szkolenia dla studentów i pracowników, stworzenie studiów podyplomowych) oraz zaprezentowanie potencjału studentów. - udział pracowników naukowych w różnego typu Radach, gremiach naukowych, towarzystwach naukowych, kolegiach redakcyjnych, itp. - przeprowadzenie seminarium, w którym uczestniczyli przedstawiciele kluczowych dla wydziału pracodawców. Spotkanie poświęcone było roli pracodawców w procesie doskonalenia jakości kształcenia (maj). - przeprowadzenie badania opinii pracodawców kluczowych Wydziału na temat jakości kształcenia, metod weryfikacji wiedzy, programów studiów i form współpracy z WNS. Wyniki badania (przeprowadzonego w czasie wskazanego wyżej seminarium) były przedstawiane w czasie wydziałowych zebrań. - współpraca z instytucjami i organizacjami, w których odbywają się studenckie praktyki. - realizacja projektu <i>Staż rekomendowany</i> w ramach współpracy z podmiotami otoczenia gospodarczego. Projekt zakłada rekomendowanie przez pracowników wydziału studentów na staże na stanowiskach wymagających określonych kompetencji. Staż realizowano przy współpracy z czterema pracodawcami (3 pracodawców kluczowych dla kierunku socjologia, jeden dla kierunku pedagogika). W projekcie udział 		<p>X</p>	
--	--	--	----------	--	--	----------	--

				<p>wzięło 23 studentów, którzy odbyli trzymiesięczne staże. Zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin lub na pół etatu uzyskało po stażu 7 studentów (2 z kierunku pedagogika, 5 z kierunku socjologia).</p> <p>- opiniowanie przez potencjalnych pracodawców programów kształcenia i założonych efektów kształcenia na obu prowadzonych kierunkach oraz przygotowanie przez wybranych pracodawców kluczowych ekspertyzy na temat programów kształcenia dla kierunku socjologia i pedagogika – wyniki raportu i rekomendacje zostały przedstawione władzom oraz pracownikom wydziału.</p> <p>- przeprowadzenie przez przedstawicieli pracodawców kluczowych warsztatów z zakresu działalności i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz ich charakterystyki jako potencjalnego miejsca pracy pt. NGOsy jako miejsce pracy socjologa – po co, dla kogo, jak?– udział w dwóch warsztatach wzięło 35 studentów II roku studiów magisterskich</p> <p>W trakcie roku zidentyfikowano problemy</p> <p>Podstawowy problem dotyczy w tym wypadku stopnia i form zaangażowania pracodawców w proces doskonalenia jakości kształcenia. Zewnętrzni interesariusze Wydziału chętnie przyjmują naszych studentów na praktyki i tzw. staże rekomendowane oraz uczestniczą w inicjowanych przez nas rozmowach na temat ich przebiegu, poziomu przygotowania naszych studentów i ich kompetencji - natomiast niechętnie już przekazują swoje opinie na temat procesu kształcenia, programów kształcenia, etc. w sposób bardziej sformalizowany, np. na piśmie. Problem ten, skądinąd zrozumiały, jest trudny do rozwiązania ponieważ wydział występuje w tym przypadku niejako w roli "petenta", zabiegającego o uwagę, czas oraz proszącego o wykonanie dodatkowych z punktu widzenia naszych partnerów aktywności. Jak dotąd nie znaleźliśmy satysfakcjonującego rozwiązania, choć powyższa kwestia była już przedmiotem namysłu władz wydziału i zabiegających o te kontakty pracowników.</p> <p>Dużym wyzwaniem jest również wprowadzanie do treści programów</p>			
			X		X		

				<p>studiów sugestii pracodawców w formie nowych przedmiotów. Oba prowadzone kierunki studiów mają profil ogólno-akademicki co sprawia, że programy powinny zawierać treści zgodne ze standardami w danym obszarze (Wydział nie ma uprawnień do doktoryzowania). Ponadto, program studiów na kierunku Pedagogika obejmuje wymagania wynikające z przepisów związanych z nabywaniem uprawnień zawodowych - co także ogranicza możliwości wprowadzania zmian do treści przedmiotowych. Zmiany wprowadzane do sylabusów (opisów przedmiotu) to głównie zmienione formy prowadzenia zajęć (bardziej aktywizujące studentów) oraz większy nacisk na kształtowanie postaw prorynkowych na zajęciach.</p>			
5	monitorowanie losów zawodowych absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy	X		<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wyników badania dotyczącego losów absolwentów realizowanego na poziomie Uczelni (raport przedstawiony przez pełnomocnika ds. monitorowania losów absolwentów). - przeprowadzenie i analiza wyników wewnątrz wydziałowego badania obejmującego absolwentów WNS z kierunku Socjologia (raport przedstawiony przez pełnomocnika ds. monitorowania losów absolwentów). - przeprowadzenie i analiza wyników wewnątrz wydziałowego badania obejmującego absolwentów WNS z kierunku Pedagogika. Wyniki badania wykorzystano przy konstrukcji planu przedmiotu „Absolwent na rynku pracy”. - przekazywanie wniosków wynikających z powyższych analiz na zebraniach pracowników oraz posiedzeniach Rady Wydziału. <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Wszystkie powyższe działania zostały zrealizowane, niemniej należy wziąć pod uwagę to, że wpisane jest w nie ryzyko związane z uogólnianiem niereprezentatywnych danych (sytuacja ta dotyczy</p>		X	

				<p>zwłaszcza badania realizowanego na poziomie uczelni, w którym wzięła udział niewielka część zbiorowości, do której badanie to było kierowane). Warto więc zwrócić uwagę na wykreowany na wydziale, przy okazji monitorowania losów absolwentów, pomysł. Dotyczy on przeprowadzania rozbudowanego, dynamicznego (czyli powtarzanego co kilka lat) wewnątrz wydziałowego badania losów zawodowych i karier naszych absolwentów. Jesteśmy w stanie takie badanie zaprojektować (konceptualizacja, operacjonalizacja, stworzenie narzędzia) i zachęcić do udziału w opracowywaniu jego wyników studentów. Trudno jednak przewidzieć czy w jakim stopniu udziałem w takim przedsięwzięciu będą zainteresowani nasi absolwenci.</p>			
6	<p>umiędzynarodowienie procesu kształcenia (w tym: warunki udziału kadry naukowo-dydaktycznej, doktorantów, studentów i słuchaczy w międzynarodowych programach mobilności; współpraca z zagranicznymi instytucjami akademickimi i naukowymi)</p>		X	<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie inicjatyw pracowników w ich staraniach zmierzających do nawiązania współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi (poszukiwanie partnerów). - współpraca części nauczycieli akademickich z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, w tym badawcze projekty zrealizowane przez pracowników WNS w zagranicznych ośrodkach naukowych (staże, stypendia, granty). - poszerzenie oferty przedmiotów w językach obcych . - wprowadzenie tzw. translatorium (kierunek: Socjologia i Pedagogika) czyli kursu, w ramach którego studenci II stopnia studiów nabywają kompetencji językowych w języku dyscypliny, którym jest angielski (w miejsce kursów językowych realizowanych dotychczas przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych SGGW). - udział studentów WNS w programie ERASMUS (w roku akademickim 2013/2014 w programie uczestniczyło ośmiu studentów). <p><u>UWAGI:</u></p> <p>1) warunki udziału w międzynarodowych programach mobilności, zarówno w przypadku studentów, jak i pracowników są zdefiniowane w</p>		X	

				<p>ich ramach.</p> <p>2) szczegółowe liczbowe dane dotyczące aktywności pracowników wydziału w ramach międzynarodowej są przedstawione w stosownym sprawozdaniu.</p> <p style="text-align: center;">W trakcie roku zidentyfikowano problemy</p> <p>Udział pracowników WNS w międzynarodowych programach mobilności należy ocenić jako przeciętny, ta sama sytuacja dotyczy studentów. Wydaje się jednak, że mamy w tym wypadku ograniczone możliwości działania - niezależnie od udzielanego przez wydział wsparcia, decyzja o aplikowaniu w ramach takiego czy innego programu oraz ewentualne uczestnictwo wiąże się z czynnikami, na które wydział ma ograniczony wpływ.</p>			
7	realizacja polityki uznawania osiągniętych efektów kształcenia (w tym: przenoszenie z innych kierunków i uczelni, uznawanie efektów uczenia się osiągniętych poza uczelnią)	X		<p>- zgodnie ze stosownymi przepisami, procedurami i regulaminem Uczelni oraz zapisami wewnątrz wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia.</p> <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p>			X
8	realizacja polityki kadrowej (w tym: dobór, weryfikacja, zapewnienie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej)		X	<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <p>- prowadzenie polityki kadrowej w sposób adekwatny do zdiagnozowanych potrzeb i strategii rozwoju Wydziału Nauk Społecznych, przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju naukowego pracowników.</p> <p>- praktycznym wyrazem powyższej, ogólnej zasady jest: wspieranie inicjatyw naukowych pracowników; informowanie ich o konferencjach i możliwości publikowania w różnego typu czasopismach i wydawnictwach; finansowanie lub dofinansowywanie ich udziału w konferencjach, sympozjach i szkoleniach; finansowanie i/lub dofinansowywanie autorskich publikacji książkowych oraz publikacji redagowanych przez pracowników; pomoc finansowa i organizacyjna</p>			X

				<p>przy organizowanych lub współorganizowanych przez pracowników konferencjach; promowanie idei udziału w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje oraz (w ramach finansowych możliwości) ponoszenie kosztów takiego uczestnictwa; występowanie o nagrody dla najbardziej aktywnych pracowników.</p> <p>- przeprowadzanie okresowych ocen pracowników.</p> <p>W trakcie roku nie zidentyfikowano większych problemów.</p>			
9	<p>jakość kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia (w tym: ocena okresowa pracowników naukowo-dydaktycznych i administracyjnych, hospitacje, oceny dokonywane przez studentów, doktorantów, słuchaczy i absolwentów; udział kadry dydaktycznej ze znaczącym doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią)</p>	X		<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <p>- analiza (władze wydziału) wyników okresowych ocen pracowników.</p> <p>- przekazywanie informacji oraz konkluzji wynikających z przeprowadzonych ocen wszystkim ocenianym pracownikom zarówno w trybie indywidualnym, jak i w sposób zbiorczy (posiedzenia Rady Wydziału, zebrania pracowników).</p> <p>- przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z pracownikami, których oceny nie były satysfakcjonujące.</p> <p>- przeprowadzanie hospitacji prowadzonych kursów, analiza ich wyników, przekazywanie informacji zwrotnych (zarówno w trybie indywidualnym, jak i w sposób uogólniony: posiedzenia Rady Wydziału, zebrania pracowników).</p> <p>- analiza ocen pracowników dokonywanych przez studentów w ramach badań prowadzonych przez Uczelnię oraz przekazywanie stosownych informacji ocenionym pracownikom.</p> <p>- przeprowadzenie wewnątrz wydziałowego badania (pilotaż), w ramach którego studenci kierunku Socjologia oceniali wybrane kursy.</p> <p>Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Zgodnie z procedurą jakości kształcenia aktywności takie, jak hospitacje czy analiza studenckich ocen pojawiających się w systemie e-</p>			X

				<p>hms są prowadzone w trakcie całego roku akademickiego. Stosowne informacje są na bieżąco przekazywane pracownikom, których dotyczą - a wynikające z analizy hospitacji oraz ocen wnioski również w formie uogólnionej przekazywane na zebraniach Katedr i posiedzeniach Rady Wydziału.</p> <p>Należy jednak pamiętać o tym, że zwłaszcza w przypadku ocen pracowników dokonywanych przez studentów w ramach badań ogólnouczelnianych mamy do czynienia z danymi, które są wysoce niereprezentatywne i wobec powyższego nie powinny być traktowane jako podstawa daleko idących wniosków.</p>			
10	poziom działalności naukowej, w szczególności w zakresie obszarów wiedzy związanych z prowadzonym kształceniem	X		<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stała i/lub okresowa współpraca części nauczycieli akademickich z krajowymi i zagranicznymi instytucjami i ośrodkami naukowymi. - organizacja i współorganizacja konferencji naukowych. - uczestnictwo nauczycieli akademickich w krajowych i międzynarodowych konferencjach, sympozjach i szkoleniach. - uczestnictwo pracowników wydziału w przewodach doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich (członkostwo w komisjach, recenzowanie dorobku). - uczestnictwo części nauczycieli akademickich w realizacji ekspertyz i prognoz. - przygotowywanie oferty studiów podyplomowych. - opracowanie oferty szkoleń dla otoczenia zewnętrznego (np. w ramach współpracy z urzędem dzielnicy Ursynów). - aplikowanie o granty. - publikacje (autorskie książki, prace zbiorowe, artykuły, recenzje). - zdobywanie kolejnych stopni naukowych (trzy przewody habilitacyjne) 		X	

				<p>zakończone sukcesem w roku 2013/2014, dwie procedury w toku).</p> <p>UWAGA:</p> <p>- szczegółowe liczbowe dane dotyczące aktywności naukowej pracowników wydziału są przedstawione w stosownym sprawozdaniu.</p> <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p>			
11	posiadane zasoby materialne (w tym: infrastruktura dydaktyczna, naukowa i socjalna)		X	<p>Infrastruktura dydaktyczna i naukowa:</p> <p>- WNS jest najmniejszym z wydziałów SGGW i posiada zaledwie kilka "własnych" sal dydaktycznych (łącznie, razem z pracownikami komputerowymi - osiem).</p> <p>- w dwóch salach nie ma nowoczesnych pomocy dydaktycznych.</p> <p>- w obrębie wydziału znajdują się dwie sale komputerowe (łącznie 32 stanowiska), mamy także licencje na niezbędne dla części kursów z metod badań oprogramowanie (SPSS).</p> <p>- wszyscy pracownicy mają na terenie wydziału i uczelni dostęp do Internetu.</p> <p>- wszyscy pracownicy i studenci wydziału mają swobodny dostęp do biblioteki SGGW, ponadto w części zakładów znajdują się podręczne i udostępniane studentom biblioteczki zakładowe.</p> <p>- pracownicy mają zapewnione miejsca pracy, w każdym pokoju znajduje się przynajmniej jeden komputer i drukarka, jest też dostęp do kserografu.</p> <p>Infrastruktura socjalna:</p> <p>- budynek, w którym mieści się Katedra Socjologii tylko w części parterowej jest przystosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych.</p> <p>- w salach dydaktycznych znajdują się umywalki oraz werciale lub rolety.</p> <p>- w budynku, w którym mieści się Katedra Socjologii jest szatnia, są</p>	X		

				<p>automaty z przekąskami i ciepłymi oraz zimnymi napojami, w budynku, w którym mieści się Katedra Edukacji i Kultury jest także bufet.</p> <p>- w salach dydaktycznych oraz dziekanacie jest klimatyzacja.</p> <p>- w budynku, w którym mieści się Katedra Socjologii znajduje się pokój socjalny dla pracowników administracyjnych.</p> <p style="text-align: center;">W trakcie roku zidentyfikowano problemy</p> <p>Zasoby materialne wydziału należy ocenić ogólnie jako przeciętne. Problemy, których doświadczamy dotyczą przede wszystkim tzw. infrastruktury dydaktycznej i należy je określić jako trudne do rozwiązania. Wydział jest podzielony przestrzennie - obie katedry znajdują się w różnych budynkach, które położone są w odległych od siebie częściach kampusu. Sytuacja ta utrudnia budowanie wydziałowych więzi oraz jest powodem niezadowolenia pracowników i studentów. Ponadto liczba dostępnych sal wydziałowych ogranicza możliwości optymalnego (z punktu widzenia studentów i pracowników) przygotowywania planów zajęć ze względu na konieczność dostosowywania się do planów innych wydziałów (rezerwacja dostępnych sal zewnętrznych).</p>			
12	system wsparcia studentów, doktorantów i słuchaczy (w tym: wsparcia naukowego, dydaktycznego, socjalnego i materialnego uwzględniającego potrzeby osób niepełnosprawnych oraz rozpatrywanie skarg i rozwiązywanie sytuacji konfliktowych)	X		<p>- zgodnie ze stosownymi przepisami, regulaminem i procedurami obowiązującymi na Uczelni, zapisami wewnątrz wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz tzw. dobrymi praktykami akademickimi.</p> <p>- praktyką funkcjonującą na wydziale jest udostępnianie studentom adresów mailowych prowadzących zajęcia, co umożliwia szybsze komunikowanie i dostępność nauczycieli akademickich także poza godzinami zajęć i dyżurów.</p> <p style="text-align: center;">Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Co prawda budynek, w którym mieści się Katedra Socjologii tylko w części parterowej jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych</p>			X

					- ale w razie potrzeby zajęcia, w których uczestniczą tacy studenci są planowane właśnie w znajdujących się tam salach (na parterze znajduje się także dziekanat). Natomiast ewentualne sytuacje konfliktowe są rozwiązywane na drodze mediacji. Studenci zawsze mogą w takich sytuacjach liczyć na pomoc opiekunów lat oraz samorządu, pracownicy - na pomoc osoby pełniącej funkcję społecznego inspektora pracy.			
13	system informacyjny (w tym: sposoby gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji w zapewnieniu jakości kształcenia;)				<p>Najważniejsze z działań zrealizowanych w trakcie roku akademickiego to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana informacji dotyczących jakości kształcenia, która odbywa się przy pomocy wszystkich dostępnych kanałów informacyjnych, którymi są: bezpośrednie, indywidualne rozmowy; zebrania władz wydziału (kolegia dziekańskie), zebrania Komisji ds. Jakości oraz Komisji Dydaktycznych; posiedzenia Rady Naukowej; zebrania poszczególnych zakładów; zebrania obu katedr oraz tzw. kanał mailowy, <i>via</i> który - niezależnie od powyższych - rozsyłane są do pracowników oraz studentów informacje i dokumenty. - informacje dotyczące jakości kształcenia są opracowywane i analizowane przede wszystkim przez pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia oraz komisję Rady Naukowej ds. jakości kształcenia - natomiast wykorzystywane są, adekwatnie do potrzeb, przez wszystkich pracowników. - powyższe informacje, dane, raporty i analizy są wykorzystywane zarówno w celu doskonalenia systemu, jak i propagowania kultury jakości kształcenia. - dokumenty związane z systemem jakości kształcenia są gromadzone przez pełnomocnika w tzw. "archiwum jakości" zawierającym: a) materiały dokumentujące proces tworzenia i funkcjonowanie wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości w kolejnych latach akademickich oraz b) raporty pracowników dotyczące weryfikacji założonych efektów kształcenia w ramach prowadzonych przez nich 			
		X						X

				<p>kursów w kolejnych latach akademickich.</p> <p>Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Obieg i wymiana informacji w ramach wszystkich istotnych dla funkcjonowania wydziału i jego społeczności kwestii (w tym kwestii dotyczących polityki i systemu jakości) odbywa się w trybie ciągłym, podstawowym kanałem informacyjnym są w tym przypadku maile kierowane do pracowników oraz informacje prezentowane na stronie wydziału.</p>			
14	publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów	X		<p>- informacje te, w formie elektronicznej, znajdują się na stronach Uczelni oraz wydziału natomiast w postaci "papierowej" w dziekanacie i sekretariatach obu katedr.</p> <p>Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>Niemniej wyzwaniem jest strona internetowa wydziału - a konkretnie działania podejmowane w celu uczynienia jej bardziej atrakcyjną (rozbieżność stanowisk).</p>			X
15	mechanizmy wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia stosowane w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych (w tym: system antyplagiatowy) i zachowania standardów etycznych	X		<p>- zgodne z założeniami oraz procedurami zapisanymi w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (patrz procedury systemu).</p> <p>- część pracowników naukowych w roku akademickim 2013/2014 ukończyła organizowane przez uczelnię "kursy antyplagiatowe" – dotyczące możliwości wykorzystywania systemu „Plagiat” i technik umożliwiających wykrywanie plagiatów oraz niedopuszczalnych zapożyczeń.</p> <p>Problemów nie zidentyfikowano.</p> <p>W przypadku nieuzasadnionego przekroczenia wysokości współczynników liczonych przez system antyplagiatowy praca jest bezwarunkowo wycofywana i przekazywana jej autorowi do poprawy. W</p>			X

					analizowanym okresie czasu takie sytuacje zdarzały się sporadycznie.			
16	mechanizmy doskonalenia systemu jakości kształcenia (w tym: analizy ryzyka, zarządzanie incydentami, benchmarking)		X		<p>W tym wypadku, z racji krótkiego okresu funkcjonowania wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, trudno jest w gruncie rzeczy mówić o wykształconych mechanizmach. Zapewne lepszym określeniem byłoby tutaj sformułowanie "działania".</p> <p>Koncentrowały się one wokół:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) szerokiego informowania społeczności wydziału o wprowadzanej zmianie i wyjaśniania jej celów oraz funkcji, b) promowania kultury jakości i projakościowych postaw, c) "oswajania" systemu i zapisanych w nim procedur (prezentowanie, opisywanie, wyjaśnianie, pokazywanie zasadności), d) wprowadzania rekomendacji formułowanych w oparciu o: <ul style="list-style-type: none"> - analizy procesu weryfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz ocenę stopnia ich osiągnięcia, - ocenę funkcjonowania zapisanych w systemie procedur (tych, które zostały uruchomione), - ewaluacje funkcjonowania systemu (ponieważ funkcjonuje on krótko, były to ewaluacje typu <i>on going</i>, skoncentrowane na procesach zarządzania). <p>Działania te były podejmowane i koordynowane przede wszystkim przez pełnomocnika ds. jakości oraz władze wydziału (dziekan, prodziekan, kierownicy katedr) a także pozostałych pełnomocników. Miały one w znacznej części charakter perswazyjny i służyły przede wszystkim minimalizacji oporu przed zmianami, które należało w krótkim czasie wprowadzić i uruchomić. Skuteczność tego typu aktywności, jak wiadomo, jest rozłożona w czasie, niemniej oceniamy, że w trakcie pierwszego roku funkcjonowania zostały zidentyfikowane problemy, które utrudniały działanie systemu.</p> <p>Podstawowym z nich był - obecnie w znacznym stopniu zminimalizowany - wspomniany opór części społeczności wydziału przed zmianą i jej konsekwencjami. Natomiast przykładem konkretnego</p>		X	

				<p>działania, mającego na celu doskonalenie systemu jakości kształcenia jest zmiana procedury weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. W obecnej postaci wydaje się ona bardziej przyjazna, tzw. poradnik do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia ułatwia generowanie raportów ocen, a opracowany formularz weryfikacji gwarantuje, że przekazywane przez pracowników raporty będą nie tylko jednorodne ale także bardziej rozbudowane.</p> <p>Warto także podkreślić, że w trakcie opracowywania nowej oferty dydaktycznej (specjalności) korzystaliśmy z procedur wstępnej oceny ryzyka (analiza SWOT dla obu kierunków dotycząca potencjalnej rekrutacji, przygotowana na podstawie opinii pracodawców).</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

Uwagi i spostrzeżenia: